

Załącznik do Uchwały Nr 68/Z/2012
Zarządu Łużyckiego Banku Spółdzielczego w Lubaniu z
dnia 31.07.2012 r.

Rok założenia 1950

**INFORMACJA DOTYCZĄCA ADEKWATNOŚCI KAPITAŁOWEJ
ŁUŻYCKIEGO BANKU SPÓŁDZIELCZEGO W LUBANIU
PODLEGAJĄCA UJAWNNIENIOM (III FILAR)
NA DZIEŃ 31.12.2011r.**

1. Wprowadzenie
 - 1.1. Informacje ogólne o Banku
 - 1.2. Podstawa sporządzenia Polityki informacyjnej
2. Informacje o zasadach zarządzania ryzykiem w Banku
 - 2.1. Ryzyko kredytowe
 - 2.1.1. Zarządzanie ryzykiem koncentracji zaangażowań
 - 2.1.2. Zarządzanie ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych
 - 2.1.3. Zarządzanie ryzykiem rezydualnym
 - 2.1.4. Techniki redukcji ryzyka kredytowego i polityka zabezpieczeń
 - 2.2. Ryzyko płynności
 - 2.3. Ryzyko stopy procentowej
 - 2.4. Ryzyko walutowe
 - 2.5. Ryzyko operacyjne
 - 2.6. Ryzyko braku zgodności
3. Instrumenty kapitałowe w portfelu bankowym
4. Fundusze własne
 - 4.1. Informacje podstawowe
 - 4.2. Wartość księgową kapitałów
 - 4.3. Struktura funduszy własnych
5. Adekwatność kapitałowa
 - 5.1. Informacje ogólne
 - 5.2. Wymóg z tytułu ryzyka kredytowego
 - 5.3. Pozostałe wymogi kapitałowe
6. Polityka zmiennych składników wynagrodzeń.

1. Wprowadzenie

Informacje ogólne o Banku

Łużycki Bank Spółdzielczy w Lubaniu z siedzibą 59-800 Lubań, ul. Spółdzielcza 10, wpisany jest do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu, IX Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem 0000080199. Bankowi nadano numer statystyczny REGON 000510043.

Bank pierwotnie działał pod nazwą Bank Spółdzielczy w Sulikowie. Realizując Uchwałę Nadzwyczajnego Zebrania Przedstawicieli z dnia 17.10.2008r. Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu postanowieniem z dnia 25.02.2009r. dokonał wpisu dotyczącego zmiany nazwy na Łużycki Bank Spółdzielczy w Lubaniu.

1.2. Podstawa sporządzenia Polityki informacyjnej

Niniejszy dokument stanowi realizację postanowień Uchwały nr 385/2008 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 17 grudnia 2008r. z późn. zmianami w sprawie szczegółowych zasad i sposobu ogłaszania przez banki informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących adekwatności kapitałowej oraz zakresu informacji podlegających ogłaszaniu oraz zapisów Polityki informacyjnej Łużyckiego Banku Spółdzielczego w Lubaniu dotyczącej adekwatności kapitałowej, przyjętej Uchwałą Zarządu Banku Nr 59/Z/2012 z dnia 12.07.2012r. zatwierdzonej Uchwałą Rady Nadzorczej Banku nr 28/R/2012 z dnia 20.07.2012r.

Łużycki Bank Spółdzielczy prezentuje w niniejszym dokumencie i ogłasza w sposób dostępny jakościowe i ilościowe informacje dotyczące adekwatności kapitałowej.

Bank prezentuje wszystkie poniższe informacje na podstawie danych w ujęciu indywidualnym. Informacje objęte wymogami Uchwały prezentowane są za okres od 01 stycznia 2011r. do 31 grudnia 2011r. Informacje ilościowe wyrażone są w tysiącach złotych (o ile nie wskazano inaczej).

W Banku obowiązują nowe przepisy w zakresie wyliczania wymogów kapitałowych (Bazylea II) zawarte w Uchwale nr 76/2010 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 10 marca 2010r., jak również w zakresie procesu oceny adekwatności kapitału wewnętrznego – tzw. filar Bazylei II, zawarte w Uchwale 258/2011 z dnia 04 października 2011r.

Bank nie sporządza skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

2. Informacje o zasadach zarządzania ryzykiem w Banku

W Banku funkcjonuje zorganizowany proces zarządzania ryzykiem, w którym uczestniczą organy Banku, wyznaczone komitety i komórki organizacyjne oraz pracownicy.

W procesie zarządzania ryzykiem, strategiczne cele określa Rada Nadzorcza, która ocenia skuteczność działań Zarządu Banku, mających na celu zapewnienie efektywności procesu zarządzania ryzykiem.

Do podstawowych zadań poszczególnych podmiotów systemu zarządzania ryzykiem należy:

1. **Rada Nadzorcza** dokonuje okresowej oceny realizacji przez Zarząd założeń Strategii w odniesieniu do zasad zarządzania ryzykiem w Banku. W tym celu Zarząd Banku okresowo przedkłada Radzie Nadzorczej syntetyczną informację na temat skali i rodzajów ryzyka, na które narażony jest Bank, prawdopodobieństwa jego występowania, skutków i metod zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad kontrolą systemu zarządzania ryzykiem oraz ocenia jej adekwatność i skuteczność.
2. **Zarząd Banku** odpowiada za opracowanie i wdrożenie strategii zarządzania ryzykiem, w tym za zorganizowanie, wdrożenie i funkcjonowanie systemu zarządzania ryzykiem oraz, jeśli to konieczne – dokonania weryfikacji w celu usprawnienia tego systemu. Instrukcje i procedury zarządzania ryzykiem powinny obejmować pełny zakres działalności Banku.
3. **Komitet Zarządzania Ryzykami** inicjuje i koordynuje działania w zakresie identyfikacji, pomiaru, limitowania, monitorowania i raportowania ryzyka oraz opiniuje regulacje wewnętrzne Banku pod kątem poszczególnych rodzajów ryzyka. Opiniuje podejmowanie działań, zmierzających do utrzymania ryzyka na akceptowalnym poziomie. Skład i szczegółowe zadania Komitetu określa „Regulamin działania Komitetu Zarządzania Ryzykami”.

4. **Komitet Kredytowy** uczestniczy w procesie opiniowania transakcji kredytowych oraz ich klasyfikacji pod kątem ryzyka ponoszonego przez Bank. Skład i szczegółowe zadania Komitetu określa „Regulamin działania Komitetu Kredytowego”
5. **Zespół zarządzania ryzykami i analiz** monitoruje realizację wyznaczonych celów i zadań strategicznych, procesów tworzenia zysku oraz przedstawia i monitoruje pozycję Banku w zakresie bezpieczeństwa finansowego i operacyjnego. Podstawowe zadania Zespołu to gromadzenie, przetwarzanie, pomiar i raportowanie odpowiednim organom, komórkom i komitetom Banku, informacji dotyczących podejmowanego przez Bank ryzyka oraz opracowywanie regulacji wewnętrznych w zakresie zarządzania ryzykami.
6. **Stanowisko audytu wewnętrznego** ma za zadanie kontrolę i ocenę sprawności działania systemu zarządzania ryzykiem oraz dokonywanie regularnych przeglądów prawidłowości przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem, obowiązujących w Banku. Stanowisko dostarcza obiektywnej oceny adekwatności i skuteczności funkcjonującego systemu zarządzania oraz zgodności przeprowadzanych operacji bankowych z wewnętrznymi regulacjami Banku. Zadania Stanowiska kontroli wewnętrznej i audytu mogą zostać zlecone do realizacji przez odpowiednie służby Banku Zrzeszającego.
7. **Pozostali pracownicy Banku** mają obowiązek przestrzegania zasad zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, obowiązujących w Banku w formie wewnętrznych regulacji i zaleceń, uczestnictwa w postępowaniu wyjaśniającym przyczyny wystąpienia zdarzeń generujących ryzyko oraz raportowania tych zdarzeń.

Podstawowe zasady zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka reguluje Strategia zarządzania oraz polityki, instrukcje i regulaminy, obejmujące zidentyfikowane jednorodne obszary ryzyka.

Proces zarządzania ryzykiem w Banku obejmuje następujące działania: gromadzenie informacji, identyfikację i ocenę ryzyka, limitowanie ryzyka, pomiar i monitorowanie, raportowanie, stosowanie narzędzi redukcji ryzyka (działania zapobiegawcze).

2.1. Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe – jest to ryzyko nie wywiązania się kontrahenta Banku z obowiązku zwrotu udzielonych kontrahentowi przez Bank należności; ryzyko to wpływa w sposób najbardziej istotny na działalność Banku, ponieważ niespłacenie udzielonych należności wiąże się z poniesieniem przez Bank ewentualnych dużych strat.

Celem strategicznym zarządzania ryzykiem kredytowym jest zwiększenie bezpieczeństwa prowadzonej przez Bank działalności kredytowej poprzez zapewnienie właściwej jakości oceny ryzyka kredytowego i efektywności podejmowania decyzji kredytowych, jak również skutecznego procesu monitorowania zaangażowania kredytowego wobec pojedynczego klienta oraz całego portfela kredytowego Banku.

W celu zapewnienia odpowiedniej do profilu ryzyka Banku jakości aktywów kredytowych, Bank zarządza: ryzykiem kredytowym, ryzykiem koncentracji zaangażowań, ryzykiem kredytowym ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie, ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych, ryzykiem rezydualnym oraz stosuje określone techniki redukcji ryzyka kredytowego i politykę kredytową uwzględniającą założenia co do stosowanych zabezpieczeń.

W Banku obowiązuje scentralizowany model zarządzania ryzykiem kredytowym, w którym uczestniczą:

- 1) **Rada Nadzorcza** sprawuje nadzór nad systemem zarządzania ryzykiem kredytowym, ocenia jego adekwatność i skuteczność oraz nadzoruje realizację założeń Strategii zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku i jej zgodność ze strategią i Planem finansowym Banku.
- 2) **Zarząd Banku** odpowiada za opracowanie i wdrożenie strategii zarządzania ryzykiem kredytowym, w tym za zorganizowanie, wdrożenie i funkcjonowanie systemu zarządzania tym ryzykiem, monitorowanie skuteczności systemu oraz zatwierdzenie procedur i limitów ograniczających ryzyko kredytowe.
- 3) **Komitet Zarządzania Ryzykami** opiniuje projekty strategii i polityk dotyczących zarządzania ryzykiem kredytowym, procedury pomiaru, raportowania i limitowania ryzyka kredytowego i limitów koncentracji.
- 4) **Komitet Kredytowy Banku** opiniuje transakcje kredytowe przekazywane do decyzji

Zarządu oraz podejmuje decyzje w sprawie ich klasyfikacji pod kątem ryzyka ponoszonego przez Bank.

- 5) **Zespół zarządzania ryzykami i analiz** – opracowuje projekty strategii i polityk, instrukcji, metodyk dotyczących zarządzania ryzykiem kredytowym oraz limitów ograniczających ryzyko kredytowe, w tym ryzyko koncentracji zaangażowań a także monitoruje i zarządza ryzykiem kredytowym w Banku.
- 6) **Stanowisko audytu wewnętrznego** kontroluje i ocenia sprawność działania systemu zarządzania ryzykiem kredytowym, dokonuje regularnych przeglądów prawidłowości przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem kredytowym, obowiązujących w Banku.
- 7) **pozostali pracownicy Banku** mają obowiązek przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem kredytowym, obowiązujących w Banku w formie wewnętrznych strategii, polityk, instrukcji, regulaminów i metodyk, uczestnictwa w postępowaniu wyjaśniającym przyczyny wystąpienia zdarzeń generujących ryzyko kredytowe oraz raportowanie tych zdarzeń.

Proces zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku obejmuje następujące etapy:

- 1) identyfikację czynników ryzyka kredytowego;
- 2) ocenę oraz ustalenie dopuszczalnych norm ryzyka kredytowego (limity);
- 3) monitorowanie, pomiar i raportowanie ryzyka;
- 4) wdrażanie technik redukcji ryzyka;
- 5) zarządzanie ryzykiem rezydualnym;
- 6) wyliczenie wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego;
- 7) kontrolę zarządzania ryzykiem kredytowym.

Bank zarządza ryzykiem kredytowym zarówno w odniesieniu do pojedynczej transakcji jak i do całego portfela kredytowego.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym w odniesieniu do łącznego zaangażowania kredytowego przeprowadzane jest za pomocą:

- 1) dywersyfikacji oraz monitorowania i raportowania ryzyka kredytowego z tytułu koncentracji, związanego ze zbyt dużym zaangażowaniem Banku:
 - a) wobec pojedynczych podmiotów oraz podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie,
 - b) w ten sam sektor gospodarczy,
 - c) wobec tego samego produktu,
 - d) w ten sam rodzaj zabezpieczenia,
- 2) monitorowania i raportowania jakości portfela (badanie szkodowości kredytów w poszczególnych segmentach klientów, branżach, itp.);
- 3) monitorowania i raportowania adekwatności dokonywanych odpisów i wielkości tworzonych rezerw na należności zagrożone w porównaniu do ich poziomu i wielkości wyniku finansowego;
- 4) analizy migracji ekspozycji pomiędzy poszczególnymi kategoriami ryzyka;
- 5) monitorowania ekspozycji zagrożonych, ich struktury, czynników ryzyka;
- 6) monitorowania kredytów udzielanych „osobom wewnętrznym”;
- 7) przedsięwzięć organizacyjno-kadrowych, polegających w szczególności na:
 - a) organizacji bezpiecznych systemów podejmowania decyzji kredytowych,
 - b) prawidłowym przepływie informacji,
 - c) odpowiednim doborze i szkoleniu kadr,
 - d) nadzorze nad działalnością kredytową.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym w odniesieniu do pojedynczej transakcji kredytowej polega na ustaleniu:

- 1) ryzyka wynikającego z sytuacji ekonomiczno-finansowej kredytobiorcy, będącego zarówno osobą fizyczną, jak i podmiotem gospodarczym;
- 2) ryzyka związanego z zawieraną transakcją kredytową;
- 3) ryzyka związanego z transakcją kredytową w trakcie jej trwania.

Zespół Zarządzania Ryzykami i Analiz sporządza miesięczne raporty dotyczące zarządzania ryzykiem kredytowym (w tym ryzykiem koncentracji) na potrzeby Zarządu, raporty prezentowane są Radzie Nadzorczej Banku na zasadach określonych w Instrukcji sporządzania informacji zarządczej w ŁBS.

Bank współpracuje z instytucjami zewnętrznymi oferującymi systemy wspomagające zarządzanie ryzykiem kredytowym. Korzystanie z systemów wymiany informacji ma na celu zwiększenie skuteczności procesu zarządzania ryzykiem kredytowym w odniesieniu do pojedynczych transakcji kredytowych i służy ocenie wiarygodności klientów.

Bank przeprowadza klasyfikację należności i dokonuje podziału wszystkich należności i zobowiązań pozabilansowych na kategorie ryzyka:

- 1) należności normalne;
- 2) należności pod obserwacją;
- 3) należności zagrożone, w tym: poniżej standardu, wątpliwe i stracone, stosując dwa podstawowe, niezależne od siebie kryteria:
 - 1) kryterium terminowości – terminowość spłaty kapitału lub odsetek;
 - 2) kryterium ekonomiczne – badanie sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika (kredytobiorcy, poręczyciela).

Klasyfikacja ekspozycji kredytowych według kryterium terminowości, do poszczególnych kategorii ryzyka odbywa się w sposób automatyczny z wykorzystaniem systemu ewidencyjno-księgowego.

Przeglądów oraz klasyfikacji ekspozycji kredytowych według kryterium ekonomiczno-finansowego, Bank dokonuje zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków z dnia 16.12.2008r. (Dz.U. Nr 235 poz. 1589 z późniejszymi zmianami).

Bank tworzy rezerwy celowe na ryzyko związane z działalnością w odniesieniu do ekspozycji kredytowych zaklasyfikowanych do: kategorii „normalne” – w zakresie ekspozycji kredytowych wynikających z pożyczek i kredytów detalicznych, kategorii „pod obserwacją”, grupy „zagrożone” w tym do kategorii „poniżej standardu”, „wątpliwe” lub „stracone”.

Wysokość tworzonych rezerw związana jest bezpośrednio z kategorią ryzyka, do której została zaklasyfikowana ekspozycja oraz z jakością przyjętych zabezpieczeń prawnych ekspozycji.

Na pokrycie ryzyka związanego z działalnością kredytową, Bank dokonuje odpisów na rezerwy celowe, tworzone w ścisłej korelacji z rozpoznanym ryzykiem tj. na pokrycie straty związanej z określonymi należnościami lub ich grupami w oparciu o ocenę możliwości jej wystąpienia.

Zmiana stanu wartości rezerw celowych w roku 2011

	31.12.2010	31.01.2011	31.03.2011	30.06.2011	30.09.2011	31.12.2011.
Rezerwy ogółem w zł	554 119,68	582 603,00	532 445,23	546 240,77	600 991,92	528 763,92
Stan rezerw celowych	464 102,23	485 976,65	445 327,73	461 416,56	514 433,46	445 646,93
Stan rezerw na zobowiązania pozabilansowe	977,48	8 396,38	527,53	54,24	4 808,49	3 807,02
Stan rezerw na pozostałe zobowiązania	89 039,97	88 229,97	86 589,97	84 769,97	81 749,97	79 309,97
Rezerwy utworzone	350 508,08	69 068,52	199 198,27	307 297,24	448 002,38	516 765,36
Rezerwy rozwiązane	196 410,70	25 996,10	201 608,10	290 668,81	370 015,23	479 113,91
Umorzenia/Spisanie w ciężar rezerwy	10 675,78	14 589,10	19 264,62	24 507,34	31 114,91	63 007,21

2.1.1. Zarządzanie ryzykiem koncentracji zaangażowań

Bank zarządza ryzykiem koncentracji zaangażowań zarówno na poziomie jednostkowym, jak i całego portfela aktywów.

W odniesieniu do portfela kredytowego Bank stosuje i monitoruje limity zaangażowania, w szczególności w odniesieniu do: grupy klientów, produktów, branż i zabezpieczeń, zgodnie z Instrukcją „Zasady ustalania i monitorowania limitów koncentracji zaangażowań i zaangażowań kapitałowych w Łużyckim Banku Spółdzielczym w Lubaniu”.

Celem zarządzania limitami koncentracji jest:

- ograniczenie skłonności do nadmiernej ekspozycji na ryzyko wobec jednego klienta bądź grupy klientów powiązanych ze sobą kapitałowo lub organizacyjnie,
- zapewnienie odpowiedniej dywersyfikacji podmiotowej ryzyka i alokacji środków finansowych,
- wskazanie poziomów minimalnych pułapów bezpieczeństwa,
- umożliwienie właściwej dywersyfikacji i segmentacji portfela kredytowego,
- umożliwienie oceny poziomu ryzyka i prawidłowego zarządzania aktywami.

Zasady klasyfikacji ryzyk koncentracji zaangażowań pod względem istotności, Bank ustala w oparciu o procedurę szacowania i oceny adekwatności poziomu kapitału wewnętrznego.

Celem procesu oceny adekwatności kapitału wewnętrznego jest zapewnienie utrzymania kapitału w wysokości dostosowanej do profilu ryzyka Banku.

W 2011r. w Banku nie wystąpiła konieczność utworzenia dodatkowego wymogu kapitałowego z tytułu przekroczenia limitu koncentracji zaangażowań.

Struktura zaangażowania kredytowego według branż wraz z obowiązującymi limitami na dzień 31.12.2011r.

Symbol branży	Nazwa branży	WYSOKOŚĆ LIMITU % funduszy własnych ogółem	stan na dzień 31.12.2011		
			wartość limitu w tys. zł	wykorzystanie	
				w tys. zł	%
	FUNDUSZE WŁASNE		6607		
A	ROLNICTWO, ŁOWIECTWO I LEŚNICTWO	600	39642	18 080	45,61%
B	RYBOŁÓWSTWO I RYBACTWO	300	39642	0	0,00%
C	GÓRNICTWO	300	39642	0	0,00%
D	PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE	300	39642	2 351	5,93%
E	WYTWARZANIE I ZAOPATRYWANIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ, GAZ, WODĘ	300	39642	1 200	3,03%
F	BUDOWNICTWO	300	39642	691	1,74%
G	HANDEL HURTOWY I DETALICZNY	300	39642	4 180	10,54%
H	HOTELE I RESTAURACJE	300	39642	2 517	6,35%
I	TRANSPORT, GOSPODARKA MAGAZYNOWA I ŁĄCZNOŚĆ	300	39642	4 875	12,30%
J	POŚREDNICTWO FINANSOWE	300	39642	82	0,21%
K	OBSŁUGA NIERUCHOMOŚCI, WYNAJEM I USŁUGI ZWIĄZANE Z PROWADZENIEM DZIAŁ. GOSPODARCZEJ	300	39642	4 646	11,72%
L	ADMINISTRACJA PUBLICZNA I OBRONA NARODOWA, OBOWIĄZKOWE UBEZPIECZENIA SPOŁECZNE I POWSZECHNE UBEZPIECZENIA ZDROWOTNE	300	39642	4 081	10,29%
Ł	EDUKACJA	300	39642	630	1,59%
M	OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA	300	39642	647	1,63%
N	DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA KOMUNALNA, SPOŁECZNA I INDYWIDUALNA, POZOSTAŁA	300	39642	1 526	3,85%
O	GOSPODARSTWA DOMOWE ZATRUDNIAJĄCE PRACOWNIKÓW	300	39642	0	0,00%
P	ORGANIZACJE I ZESPOŁY EKSTERYTORIALNE	300	39642	0	0,00%
R	INNE	300	39642	0	0,00%

2.1.2. Zarządzanie ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych

Bank monitoruje ryzyko kredytowe na jakie jest narażony w związku z zaangażowaniem w detaliczne ekspozycje kredytowe, określa poziom tego ryzyka oraz dokonuje jego analizy w celu weryfikacji poziomu ryzyka.

Bank nie posiada znaczącego zaangażowania z tytułu detalicznych ekspozycji kredytowych.

Celem zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych w Banku jest zapewnienie bezpiecznej działalności Banku, poprzez stałe monitorowanie portfela detalicznych ekspozycji kredytowych, ze szczególnym uwzględnieniem procedur zapewniających spełnienie wymogów przepisów wewnętrznych Banku i przepisów prawa powszechnego.

Zarządzanie ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych to proces identyfikowania, pomiaru, monitorowania i kontrolowania oraz eliminowania lub minimalizowania tego ryzyka, obejmujący w szczególności:

- 1) zarządzanie tj. organizację systemu zarządzania ryzykiem portfela detalicznych ekspozycji kredytowych;
- 2) kontrolę ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych;
- 3) identyfikację, pomiar i akceptację ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych;
- 4) zabezpieczenie detalicznych ekspozycji kredytowych;
- 5) raportowanie;
- 6) relacje z klientami detalicznymi;
- 7) kontrolę wewnętrzną.

W Banku obowiązuje scentralizowany system zarządzania ryzykiem kredytowym detalicznych ekspozycji kredytowych, którego uczestników oraz sposób funkcjonowania opisano w Polityce zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych w Banku.

2.1.3. Zarządzanie ryzykiem rezydualnym

1. Przy badaniu istotności ryzyka rezydualnego, Bank ocenia typy przyjętych zabezpieczeń prawnych.
2. Bank stosuje tylko standardowe (typowe) formy zabezpieczeń (poręczenie według prawa cywilnego lub według prawa wekslowego oraz przystąpienie do długu, zastaw rejestrowy, przewłaszczenie rzeczy ruchomych, blokada środków pieniężnych, kaucja, cesja wierzytelności, hipoteka na nieruchomościach, gwarancja, ubezpieczenie kredytu). W związku z tym Bank uznaje, że ryzyko rezydualne nie ma charakteru istotnego.
3. Ryzyko tych form zabezpieczeń jest uwzględnione przy wyznaczaniu wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka koncentracji zabezpieczeń.

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka koncentracji zaangażowań kredytowych wylicza się według następującego schematu:

1. Bank analizuje wykonanie limitów zaangażowań ekspozycji kredytowych, zgodnie z „Instrukcją zarządzania ryzykiem kredytowym”.
2. W przypadku, gdy limity nie są przekroczone lub gdy wartość sumy przekroczeń wszystkich limitów o których mowa w ust.1 jest niższa niż 2% funduszy własnych Banku - wymóg kapitałowy wynosi 0.
3. Gdy jakkolwiek z przyjętych przez Bank limitów został przekroczony, Bank analizuje skalę przekroczenia danego limitu.
4. Wymóg wewnętrzny z tytułu ryzyka koncentracji ekspozycji kredytowych wynosi 8% sumy przekroczeń limitów, gdy wartość tej sumy jest większa niż 2% funduszy własnych Banku.

Nazwa branży	WYSOKOŚĆ LIMITU % funduszy własnych ogółem	stan na dzień 31.12.2011		
		wartość limitu	wykorzystanie	
			w tys. zł	w tys. zł
FUNDUSZE WŁASNE		6607		
Weksel własny in blanco lub poręczenie wg prawa wekslowego	600	39642,24	14787,38	37,30%
Poręczenie wg prawa cywilnego oraz przystąpienie do długu	600	39642,24	4641,35	11,71%
Zastaw rejestrowy	600	39642,24	1010,1	2,55%
Przewłaszczenie rzeczy ruchomych	600	39642,24	1369,3	3,45%
Blokada środków pieniężnych	600	39642,24	18,23	0,05%
Kaucja	600	39642,24	14,22	0,04%
Cesja wierzytelności	600	39642,24	8267,55	20,86%
Hipoteka na nieruchomości mieszkalnej	600	39642,24	1474,89	3,72%
Hipoteka na nieruchomości komercyjnej i pozostałe	600	39642,24	11966,22	30,19%
Gwarancja	600	39642,24	0	0,00%
Ubezpieczenie kredytu	600	39642,24	1021,38	2,58%
Oświadczenie dłużnika o poddaniu się egzekucji	600	39642,24	14559,43	36,73%
Inne formy zabezpieczeń prawnych	600	39642,24	797,87	2,01%

2.1.4. Techniki redukcji ryzyka kredytowego i polityka zabezpieczeń.

Bank podejmując decyzję o zaangażowaniu kredytowym dąży do uzyskania pełnego zabezpieczenia o jak najwyższej jakości przez cały okres kredytowania. Jakość zabezpieczeń Bank ocenia według ich płynności, aktualnej wartości rynkowej, wpływu na poziom tworzonych rezerw oraz możliwości zmniejszenia wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kredytowego.

Ustanawiane zabezpieczenia powinny być adekwatne do:

- 1) rodzaju kredytu;
- 2) okresu kredytowania;
- 3) kwoty kredytu;
- 4) typowego i indywidualnego ryzyka kredytu, w tym ryzyka kredytowego klienta;
- 5) statusu prawnego kredytobiorcy.

Rodzaj, forma i jakość przyjętego zabezpieczenia musi być zaakceptowana przez osoby uprawnione do podejmowania decyzji kredytowych w jednostce organizacyjnej Banku.

Zabezpieczenie ekspozycji kredytowej powinno być zdywersyfikowane poprzez różne formy zabezpieczenia dla jednego kredytu i zróżnicowany przedmiot zabezpieczenia.

Prawne zabezpieczenie wierzytelności Banku stanowi potencjalne źródło spłaty tej wierzytelności i jest czynnikiem dyscyplinującym kredytobiorcę oraz obniża koszty ryzyka kredytowego.

Prawidłowo dobrane i ustanowione zabezpieczenie ekspozycji kredytowej wpływa na obniżenie ryzyka kredytowego. Dobre zabezpieczenie:

- 1) ustanawiane jest bez dużego nakładu czasu i kosztów;
- 2) chroni Bank przed roszczeniami innych wierzycieli i osób trzecich;

- 3) pozwala na pomniejszenie podstawy tworzenia rezerw celowych;
- 4) umożliwia zmniejszenie wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kredytowego;
- 5) jest niekosztowne, proste i szybkie w realizacji.

Umowa zabezpieczenia musi być wiążąca dla wszystkich stron i ważna we wszystkich właściwych jurysdykcjach, np. dokonanie rejestracji w odpowiednim rejestrze.

Bank jest zobowiązany posiadać pełną dokumentację potwierdzającą ustanowienie zabezpieczenia, w szczególności w przypadku:

- 1) hipoteki – odpis z księgi wieczystej z prawomocnym wpisem hipoteki na rzecz Banku;
- 2) zastawu rejestrowego – postanowienie sądu o dokonaniu wpisu do rejestrów zastawów, a w przypadku zastawu rejestrowego na wierzytelności dodatkowo potwierdzenie dłużnika wierzytelności o przyjęciu do wiadomości informacji o dokonany zastawie;
- 3) przelewu wierzytelności – potwierdzenie dłużnika wierzytelności o przyjęciu do wiadomości informacji o dokonany przelewie wierzytelności na rzecz Banku.

2.2. Ryzyko płynności

Płynność w Banku polega na zapewnieniu zdolności do wywiązywania się z bieżących i przyszłych zobowiązań przez Bank w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia dodatkowych kosztów. Adekwatny poziom płynności, uwzględniający specyfikę prowadzonej działalności, oznacza posiadanie lub łatwy dostęp do dostatecznej ilości środków finansowych, na poziomie zapewniającym pokrycie aktualnego lub potencjalnego zapotrzebowania na te środki ze strony klientów banków (deponenci i kredytobiorcy).

Płynność rozpatrywana jest w następujących horyzontach czasowych uwzględniających specyfikę działalności Banku:

- **płynność natychmiastowa** – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie najbliższego dnia,
- **płynność bieżąca** – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie do 7 dni,
- **płynność krótkoterminowa** – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie do 1 miesiąca,
- **płynność średnioterminowa** – zapewnienie wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie od 1 miesiąca do 12 miesięcy,
- **płynność długoterminowa** – monitorowanie możliwości wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 12 miesięcy.

Podstawowym celem zarządzania płynnością finansową Banku jest dążenie do wzrostu stabilnych źródeł finansowania, w szczególności depozytów osób fizycznych oraz utrzymanie bezpiecznego poziomu wszystkich wskaźników płynnościowych.

Celem polityki Banku w zakresie utrzymania płynności jest zapobieganie wystąpieniu sytuacji kryzysowej oraz określenie rozwiązań (planów awaryjnych) umożliwiających jej przetrwanie. Tak przyjęty cel, sprowadza zagadnienia płynności do obszaru stabilności źródeł finansowania Banku oraz możliwości upłynnienia posiadanych aktywów w dowolnym momencie bez istotnej utraty ich wartości.

W związku z powyższym, celem zarządzania ryzykiem płynności jest takie kształtowanie struktury bilansu Banku oraz zobowiązań pozabilansowych, aby zapewnić stałą zdolność do regulowania zobowiązań, uwzględniającą charakter prowadzonej działalności oraz mogące się pojawić potrzeby w wyniku zmian na rynku pieniężnym lub zachowań klientów.

Bank zarządza płynnością zgodnie z zasadami określonymi w „Polityce zarządzania ryzykiem płynności w Łużyckim Banku Spółdzielczym w Lubaniu”, „Zasadach zarządzania ryzykiem płynności” oraz na podstawie Uchwały 386/2008 KNF z dnia 17 grudnia 2008r. w sprawie nadzorczych miar płynności Ocena istotności ryzyka płynności oraz wyliczenie kapitału z tego tytułu prowadzona jest w procesie ICAAP. Uwzględniając strukturę bilansu, poziom aktywów płynnych oraz wielkość bazy depozytowej, Bank w 2011 roku przestrzegając ustalonych limitów nie alokował kapitału na ryzyko płynności.

Zespół Zarządzania Ryzykami monitoruje płynność finansową Banku na podstawie analiz:

1. Codziennie: monitoring bieżącej płynności, kalkulacja nadzorczych miar płynności,
2. Raz w tygodniu: analiza przepływu środków w okresie 1 tygodnia

3. Miesięcznie: zestawienie luki płynności wraz z urealnieniem, stabilność bazy depozytowej Banku wraz z oznaczeniem osadu we wkładach podmiotów niefinansowych, zrywalność depozytów, koncentracja depozytów i kredytów, scenariusze sytuacji kryzysowych, test warunków skrajnych w zakresie wymogu kapitałowego na pokrycie ryzyka płynności, analiza wskaźników struktury bilansu Banku, analiza limitów zobowiązań pozabilansowych i długoterminowych oraz jakości obligacji kredytowego, Odbiorcą informacji jest Komitet Zarządzania Ryzykami, Główny Księgowy oraz Zarząd.
4. Kwartalnie: Kwartalne sprawozdanie z realizacji zarządzania ryzykami w ŁBS Lubań (w tym z realizacji zarządzania ryzykiem płynności)

Wiceprezes Zarządu ds. finansowo-księgowych sprawuje bezpośredni nadzór nad zarządzaniem ryzykiem płynności.

Zespół Zarządzania Ryzykami wykonuje zadania związane z pomiarem, monitorowaniem i kontrolowaniem ryzyka, oceną bieżącej i planowanej pozycji płynności płatniczej płynności w Banku.

Komitet Zarządzania Ryzykami ma charakter organu opiniodawczego i doradczego Zarządu.

Główny Księgowy wykonuje bieżące zadania związane z utrzymywaniem krótko-, średnio- i długookresowej płynności Banku. Przedmiotem działań związanych z utrzymywaniem płynności jest optymalne zarządzanie środkami Banku, w celu jak najbardziej rentownego ich zagospodarowania oraz wywiązywanie się Banku z zawartych umów (zarówno kredytowych – zabezpieczenie środków na akcję kredytową jak i środków na wypłaty depozytów, których termin wymagalności upłynął).

Stanowisko ds. kontroli wewnętrznej sprawuje kontrolę nad przebiegiem procesu zarządzania ryzykiem płynności.

Pozostałe komórki i jednostki organizacyjne są zobowiązane do przygotowywania i dostarczania informacji niezbędnych do sprawnego i efektywnego zarządzania płynnością Banku, a także do wykonywania zadań związanych z realizacją planów i procedur awaryjnych

2.3. Ryzyko stopy procentowej

W Banku występują cztery podstawowe rodzaje ryzyka stopy procentowej:

- 1) ryzyko niedopasowania terminów przeszacowania – ryzyko niedopasowania terminów zmian oprocentowania aktywów odsetkowych i pasywów odsetkowych, z uwzględnieniem pozycji pozabilansowych,
- 2) ryzyko bazowe – ryzyko wynikające z niedoskonałego powiązania (korelacji) stawek bazowych (rynkowych i podstawowej NBP) w oparciu o które wyznaczone jest oprocentowanie produktów w przypadku gdy ich przeszacowanie następuje w tym samym czasie,
- 3) ryzyko krzywej dochodowości – ryzyko polegające na zmianie relacji pomiędzy rynkowymi stopami procentowymi odnoszącymi się do różnych terminów przeszacowania, które może przyczynić się do nasilenia efektu niedopasowania terminów przeszacowania,
- 4) ryzyko opcji klienta – ryzyko wynikające z wpisanych w produkty oferowane przez Bank praw klienta do wcześniejszej spłaty należności (kredytu) lub wycofania zobowiązań (depozytu).

Celem zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest utrzymanie zmienności wyniku finansowego wynikającej ze zmian stóp procentowych, w granicach nie zagrażających bezpieczeństwu Banku i akceptowanych przez Radę Nadzorczą.

Celem Banku jest utrzymanie niskiej wrażliwości wyniku odsetkowego na zmiany rynkowych stóp procentowych. Bank utrzymywał pozycję luki dla działalności złotowej i walutowej w ramach przyjętych limitów.

Ograniczanie ryzyka bazowego stopy procentowej i jego możliwego, negatywnego wpływu na zmiany rynkowych stóp procentowych było prowadzone poprzez szybką reakcję Banku (zmiany oprocentowania depozytów) w przypadku niekorzystnych zmian rynkowych stóp procentowych.

Aktualna oferta produktowa Banku oraz struktura aktywów i pasywów powoduje, że ryzyko opcji klienta można uznać za nieznaczące. Wynika to przede wszystkim z faktu, że po stronie pasywnej znaczna większość produktów depozytowych o stałej stopie procentowej jest przyjmowana na krótkie terminy - do 3 miesięcy. Natomiast w ramach działalności kredytowej Bank nie posiada

produktów o stałej stopie procentowej, gdzie ryzyko stopy procentowej z tytułu opcji klienta jest największe.

Do głównych zadań Rady Nadzorczej w zakresie ryzyka stopy procentowej należy: zatwierdzanie strategii i generalnych zasad polityki Banku obejmujących m.in. profil działalności, wielkość możliwego do zaakceptowania ryzyka, w tym ryzyka stopy procentowej (tzw. „apetyt na ryzyko”), w trakcie przyjmowania planów strategicznych oraz rocznych planów finansowych, nadzorowanie przestrzegania przez Zarząd, wynikającego ze strategii Banku, zaakceptowanego przez Radę Nadzorczą, dopuszczalnego profilu ryzyka Banku, w tym poziomu ryzyka stopy procentowej, nadzorowanie skuteczności procesu zarządzania Bankiem, z uwzględnieniem efektywności i trafności zatwierdzonych przez Zarząd: struktur organizacyjnych, linii podległości, zakresów odpowiedzialności kluczowych komórek Banku, systemu kontroli wewnętrznej, sprawdzanie, czy Zarząd przydzielił adekwatne środki techniczne (m.in. specjalistyczne aplikacje informatyczne), specjalistyczną kadrę i inne niezbędne środki do efektywnego zarządzania ryzykiem stopy procentowej.

Zarząd sprawuje bieżącą kontrolę nad efektywnością procesu zarządzania ryzykiem w ramach swoich uprawnień statutowych. W ramach procesu zarządzania ryzykiem stopy procentowej Zarząd: zatwierdza limity określające stopień narażenia Banku na ryzyko stopy procentowej, w przedziale zgodnym ze strategią zaakceptowaną przez Radę Nadzorczą, przyjmuje w cyklach miesięcznych ocenę oraz analizę ryzyka stopy procentowej i na jej podstawie podejmuje, w miarę potrzeby, odpowiednie decyzje operacyjne, kontroluje kształtowanie się parametrów związanych z ryzykiem stopy procentowej, odnosząc uzyskane wielkości do ustalonych limitów, przyjmuje prognozy podstawowych stóp referencyjnych, które stanowiąc będą podstawę do analizy ryzyka stopy procentowej, przekazuje Radzie Nadzorczej informacje zawierające w szczególności dane dotyczące: charakteru i stopnia narażenia Banku na ryzyko stopy procentowej, możliwych odchylenia wyniku odsetkowego Banku w zależności od kierunku i natężenia zmian stóp referencyjnych, poddaje ocenie stopień narażenia Banku na ryzyko stopy procentowej z tytułu wprowadzenia nowych produktów kredytowych i depozytowych, wprowadza i regularnie ocenia skuteczność działania mechanizmów kontroli wewnętrznej.

Wiceprezes Zarządu ds. finansowo-księgowych sprawuje bezpośredni nadzór nad zarządzaniem ryzykiem stopy procentowej.

Do zadań Zespołu Zarządzania Ryzykami i Analiz, w ramach zarządzania ryzykiem stopy procentowej, należy w szczególności: zbieranie danych z systemu księgowego oraz danych pomocniczych z pozostałej dokumentacji Banku, służących za podstawę przy analizie ryzyka stopy procentowej, monitorowanie przestrzegania limitów dotyczących ryzyka stopy procentowej oraz okresowe weryfikowanie adekwatności ustanowionych limitów, opracowanie raz w miesiącu raportu przedstawiającego pozycje Banku oraz wpływ zmian stóp procentowych na wynik finansowy oraz fundusze własne Banku, przedkładanie raportów z zakresu oceny ryzyka stopy procentowej na posiedzenia Komitetu Zarządzania Ryzykami oraz posiedzenia Zarządu i Rady Nadzorczej, ocena oprocentowania produktów bankowych na tle kształtowania się stóp rynkowych oraz oferty konkurencyjnych banków na lokalnym rynku finansowym, okresowa ocena stosowanych w Banku „Zasad zarządzania ryzykiem stopy procentowej” oraz proponowanie ewentualnych zmian, weryfikacja zastosowanych metod pomiaru ryzyka stopy procentowej.

Komitet Zarządzania Ryzykami rekomenduje Zarządowi zasady polityki zarządzania stopą procentową, analizuje ryzyko stopy procentowej w cyklach miesięcznych oraz zawsze w przypadku wystąpienia zagrożenia dla wyniku finansowego i bezpieczeństwa Banku, w terminie wyznaczonym przez Przewodniczącego Komitetu, opiniuje propozycje zmian w strukturze aktywów i pasywów w taki sposób by ograniczyć poziom ryzyka stopy procentowej do granic wyznaczonych w limitach, koordynuje działania w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej.

Stanowisko ds. kontroli wewnętrznej sprawuje kontrolę nad przebiegiem procesu zarządzania ryzykiem stopy procentowej.

2.4. Ryzyko walutowe

Uwzględniając strukturę bilansu Łużyckiego Banku Spółdzielczego w Lubaniu, ofertę produktową oraz profil klienta, istotne dla Banku ryzyko walutowe ograniczają się do ryzyka kursowego.

Polityka zarządzania ryzykiem walutowym obejmuje następujące zagadnienia: struktura obrotów w zakresie operacji obciążonych ryzykiem walutowym, dopuszczalny stopień ekspozycji Banku na ryzyko walutowe, metody monitorowania i ograniczania ryzyka walutowego oraz organizację procesu zarządzania ryzykiem walutowym wraz z ustaleniem dopuszczalnego poziomu narażenia Banku na ryzyko walutowe.

Organizacja procesu zarządzania ryzykiem walutowym:

1. Rada Nadzorcza: akceptuje i dokonuje okresowego przeglądu poziomu podejmowanego ryzyka oraz systemu zarządzania ryzykiem w Banku, zapoznaje się okresowo z oceną systemu kontroli ryzyka rynkowego w Banku oraz przestrzegania limitów ekspozycji na ryzyko rynkowe, sprawuje ogólny i stały nadzór nad realizacją strategii zarządzania ryzykiem.
2. Zarząd Banku: zatwierdza struktury organizacyjne systemu zarządzania ryzykiem walutowym, zatwierdza strategię zarządzania ryzykiem walutowym Banku, zatwierdza limity ryzyka walutowego, okresowo kontroluje poziom podejmowanego ryzyka walutowego, okresowo dokonuje oceny adekwatności systemu zarządzania ryzykiem walutowym oraz wielkości limitów ryzyka w kontekście przyjętych celów finansowych Banku.
3. Komitet Zarządzania Ryzykami: opiniuje, obowiązujące w Banku regulacje wewnętrzne dotyczące ryzyka walutowego, opiniuje wysokość limitów dla ryzyka walutowego, opiniuje strategię zarządzania ryzykiem walutowym w Banku.
4. Główny Księgowy: dokonuje kontroli działalności Zespołu Zarządzania Ryzykami i Analiz w zakresie przestrzegania ustalonych limitów, przedkłada Zarządowi Informację o wysokości i przyczynach przekroczenia limitów.
5. Zespół Zarządzania Ryzykami i Analiz: dokonuje bieżącego zarządzania ryzykiem walutowym występującym w Banku, kontroluje przestrzegania ustalonych limitów przez Oddziały Banku, jak również zgodność ich działań z przyjętym profilem ryzyka, przygotowuje i analizuje codzienne raporty dotyczące wyników pomiarów ryzyka walutowego, określa pozycje walutowe oraz oblicza wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka walutowego przy pomocy przyjętego w Banku modelu, sprawuje bieżącą kontrolę nad przestrzeganiem limitów pozycji walutowych zatwierdzonych Uchwałą Zarządu, a w przypadku ich przekroczenia podejmowanie działań w celu przywrócenia limitów do odpowiedniego poziomu, sprawuje bieżącą kontrolę nad przestrzeganiem limitów pozycji walutowych ustalonych dla Oddziałów Banku, opracowuje zasady pomiaru i kontroli ryzyka walutowego w Banku oraz dokonuje ich aktualizacji, przedkłada propozycje limitów pozycji walutowych dla całego Banku oraz poszczególnych Oddziałów Banku, sporządza informacje w zakresie ryzyka stóp procentowych zgodnie z obowiązującym w Banku systemem Informacji zarządczej
6. Zespół Rachunkowości Księgowej i Rozliczeń (w zakresie operacji walutowych): odpowiada za poprawne rozliczenie i zaksięgowanie transakcji zawartych przez Zespół Zarządzania Ryzykami i Analiz, rozlicza operacje walutowe uznające i obciążające rachunek Nostro Banku w Banku obsługującym, dokonuje analizy zgodności stanu sald na rachunkach Nostro Banku.

Obowiązujące regulacje nadzorcze nakładają na Bank konieczność utrzymywania wymogu kapitałowego na ryzyko walutowe w sytuacji posiadania otwartej pozycji walutowej całkowitej w wysokości przekraczającej 2% funduszy własnych.

Podstawowym celem Banku jest utrzymywanie pozycji walutowej całkowitej w wysokości nie przekraczającej 2% funduszy własnych, która nie wiąże się z koniecznością utrzymywania regulacyjnego wymogu kapitałowego na ryzyko walutowe.

Strategią Banku jest prowadzenie konserwatywnej polityki w zakresie ryzyka walutowego, tzn. kształtowanie pozycji w granicach nie wiążących się z koniecznością utrzymywania wymogu kapitałowego, zgodnie z uchwałą KNF w sprawie wyznaczania wymogów kapitałowych banków. Należy podkreślić, że takie podejście nie ogranicza w żaden sposób rozwoju wolumenu transakcji walutowych oferowanych klientom Banku.

Bank kształtował pozycję walutową w ramach limitu otwartej pozycji walutowej całkowitej nie przekraczającej 2% funduszy własnych, dostosowując operacyjnie zajmowaną pozycję w danej walucie obcej do kształtowania się kursu złotego.

Poziom ryzyka walutowego w działalności Banku z tytułu ryzyka kursowego ograniczony jest poprzez limity maksymalnej pozycji walutowej (w tym limity pozycji dla poszczególnych walut oraz jednostek organizacyjnych).

2.5. Ryzyko operacyjne

Ryzyko operacyjne - ryzyko poniesienia straty - wynikające z niedostosowania lub zawodności wewnętrznych procesów, ludzi, systemów lub też ze zdarzeń zewnętrznych.

Celem zarządzania ryzykiem operacyjnym jest:

- 1) zmniejszenia potencjalnie groźących strat zarówno finansowych jak i niefinansowych,
- 2) utrzymania ryzyka operacyjnego na bezpiecznym, akceptowalnym poziomie, gwarantującym funkcjonowanie Banku bez konieczności uruchamiania planów, awaryjnych w bieżącej działalności,
- 3) zapewnienia polepszenia bezpieczeństwa klientów i własnego Banku oraz wzrost zaufania klientów do Banku,
- 4) obniżenia kosztów i zapewnienie bardziej niezawodnej działalności Banku jako całości.
- 5) poprawy sytuacji ekonomiczno-finansowej,
- 6) wzrost wiarygodności Banku jako instytucji zaufania publicznego.

Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym obejmuje identyfikację, pomiar, limitowanie, monitorowanie, raportowanie, oraz redukcję ryzyka operacyjnego.

Identyfikacja ryzyka operacyjnego odbywa się poprzez rejestrację zdarzeń operacyjnych w systemie operacyjnym Novum Bank Enterprise NOE – moduł „Rejestr Incydentów ryzyka Operacyjnego” z podziałem na kategorie zdarzeń operacyjnych.

Raportowanie informacji w zakresie ryzyka operacyjnego odbywa się miesięcznie – informacja przekazywana dla Komitetu Zarządzania Ryzykami, Zarządowi Banku, kwartalnie – sprawozdanie dla Rady nadzorczej w ramach „Kwartalnego sprawozdania z realizacji zarządzania ryzykami”.

Ryzyko operacyjne jest monitorowane we wszystkich obszarach działania Banku i ma na celu rozpoznanie, wczesne wykrycie ryzyka, ustalenie profilu oraz zapobieganie negatywnym skutkom.

Struktura organizacyjna w ramach zarządzania ryzykiem operacyjnym:

1. Rada Nadzorcza: sprawuje nadzór nad skutecznością systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym Banku, zatwierdza dokumenty strategiczne w obszarze zarządzania ryzykiem operacyjnym Banku oraz strukturę organizacyjną powołaną w celu zarządzania tym ryzykiem.
2. Zarząd Banku odpowiada za opracowanie, wprowadzenie i aktualizację strategii, polityk oraz regulaminów i instrukcji w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym, wprowadza strukturę organizacyjną w obszarze zarządzania ryzykiem operacyjnym, zapewnia zasoby niezbędne do skutecznego zarządzania ryzykiem operacyjnym, przedkłada Radzie Nadzorczej okresową informację na temat narażenia Banku na ryzyko operacyjne, wprowadza wartości progowe akceptowanego poziomu ryzyka operacyjnego.
3. Komitet Zarządzania Ryzykami (dalej Komitet) na podstawie wyników prac analitycznych prowadzonych w Zespole Zarządzania ryzykami i Analiz ocenia poziom ryzyka operacyjnego w skali Banku. Ponadto: rekomenduje Zarządowi Banku wartości progowe akceptowanego poziomu ryzyka operacyjnego, ocenia skalę zagrożenia w sytuacjach kryzysowych i rekomenduje Zarządowi Banku podejmowanie działań ograniczających skutki zrealizowanego ryzyka operacyjnego, Radzie Nadzorczej i Zarządowi Banku raporty na temat poziomu ryzyka operacyjnego oraz informacje o najpoważniejszych zagrożeniach związanych z występowaniem ryzyka operacyjnego, inicjuje działania zmierzające do optymalizacji procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym Banku.
4. Zespół Zarządzania Ryzykami i Analiz (dalej: Zespołu) opracowuje i aktualizuje metodyki zarządzania ryzykiem operacyjnym określonej przez system aktów normatywnych definiujących proces zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz sposoby realizowania tego procesu, inicjuje wprowadzanie oraz rozwijanie narzędzi wspomagających zarządzanie ryzykiem operacyjnym, prowadzi analizy profilu i monitorowanie poziomu ryzyka operacyjnego Banku, opracowuje standardowe analizy i raporty dla potrzeb Komitetu Zarządzania Ryzykami i kierownictwa jednostek i komórek organizacyjnych Banku oraz inne wskazane przez Radę Nadzorczą, Zarząd Banku lub Komitet Zarządzania Ryzykami, a także sprawozdania wynikające z obowiązku informacyjnego wobec uprawnionych instytucji zewnętrznych.

5. Stanowisko kontroli wewnętrznej i audytu nadzoruje metodykę zarządzania ryzykiem operacyjnym Banku oraz dokonuje przeglądów poprawności realizacji procesu zarządzania tym ryzykiem.

Kierownictwo jednostek oraz komórek organizacyjnych Banku na podstawie wyników analiz poziomu ryzyka operacyjnego zarządza ryzykiem operacyjnym podległych jednostek podejmuje działania ograniczające potencjalne zagrożenia w obszarze ryzyka operacyjnego oraz łagodzące negatywne skutki zrealizowania tego ryzyka, wspiera Zespół Zarządzania Ryzykami i Analiz w identyfikowaniu profilu ryzyka operacyjnego Banku poprzez udzielanie informacji o głównych potencjalnych zagrożeniach operacyjnych w ich obszarach odpowiedzialności.

Pracownicy wszystkich jednostek i komórek organizacyjnych Banku wyznaczeni przez swoich przełożonych zobowiązani są do przekazywania informacji o incydentach i zdarzeniach operacyjnych.

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego wyznaczany jest metodą podstawowego wskaźnika BIA, zgodnie z zasadami określonymi w załączniku nr 14 do Uchwały nr 76/2010 KNF z dnia 10 marca 2010r.

2.6. Ryzyko braku zgodności

Ryzyko braku zgodności jest to ryzyko rozumiane jako skutki nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów postępowania.

Celem bezpośrednim zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku jest ograniczenie strat finansowych i niefinansowych, spowodowanych brakiem zgodności przepisów wewnętrznych Banku z regulacjami zewnętrznymi, nieprzestrzeganiem wewnętrznych regulacji bankowych oraz standardów postępowania przyjętych przez Bank.

Celem pośrednim jest ograniczanie występowania ryzyka prawnego oraz ryzyka operacyjnego, stanowiących podstawę występowania ryzyka braku zgodności, a także budowanie korzystnego wizerunku Banku jako instytucji przestrzegającej przepisów i przyjętych standardów postępowania. Realizacja tych celów jest przestrzegana poprzez wprowadzenie w Banku procedur, umożliwiających identyfikację monitorowanie, pomiar, raportowanie oraz kontrolowanie ryzyka, na które może być narażony w wyniku nieprzestrzegania wewnętrznych lub zewnętrznych regulacji.

W procesie bezpośredniego zarządzania ryzykiem braku zgodności uczestniczą:

1. Zarząd Banku sprawujący główną funkcję zarządczą w procesie zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku. Bezpośredni nadzór nad zarządzaniem ryzykiem braku zgodności w Banku sprawuje Wiceprezes Zarządu ds. finansowo-księgowych.
2. Komitet Zarządzania Ryzykami zajmujący się opiniowaniem zagadnień związanych z ryzykiem braku zgodności.
3. Zespół zarządzania ryzykami i analiz, sporządzający raporty ryzyka braku zgodności.
4. Kierownicy jednostek/komórek organizacyjnych pełniący kontrolę funkcjonalną,
5. Wszyscy pracownicy Banku, odpowiedzialni za przestrzeganie procedur wewnętrznych Banku oraz kontrolę bieżącą na zajmowanym stanowisku pracy.

Nadzór nad procesem zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku sprawuje Rada Nadzorcza. Kontrolę przebiegu procesu zarządzania ryzykiem braku zgodności przeprowadza Stanowisko audytu wewnętrznego.

Raportowanie skutków ryzyka braku zgodności odbywa się w cyklach półrocznych. Raport sporządza Zespół Zarządzania Ryzykami i Analiz i przekazuje Komitetowi zarządzania Ryzykami, Zarządowi Banku. Rada Nadzorcza otrzymuje roczną informację w tym zakresie .

3. Instrumenty kapitałowe w portfelu bankowym:

Na dzień 31.12.2011r. Łużycki Bank Spółdzielczy posiada następujące aktywa finansowe:

- akcje BPS S.A. o wartości 345.915 zł,
- akcje BDM S.A. Bielsko-Biała o wartości 3.600 zł,
- certyfikaty depozytowe Banku BPS S.A. o wartości 150.000 zł,
- udziały w Spółdzielni Mieszkaniowej w Lubaniu o wartości 4.000 zł,
- udziały w Krajowym Biurze Informacji Kredytowej Sp. z o.o. o wartości 3.000 zł

Na udziały KBIK Bank utworzył rezerwę na deprecjację w kwocie 3.000 zł.

Na dzień 31.12.2011r. Łużycki Bank Spółdzielczy nie posiada instrumentów kapitałowych notowanych na giełdzie.

4. Fundusze własne

4.1. Informacje podstawowe

Fundusze własne Banku ujmuje się w księgach rachunkowych w podziale na: fundusze podstawowe i uzupełniające.

Fundusze podstawowe Banku obejmują wpłacony fundusz udziałowy i fundusz zasobowy oraz pozycje pomniejszające fundusze podstawowe tj. wartości niematerialne i prawne.

Fundusze uzupełniające Banku obejmują fundusz z aktualizacji wyceny i zobowiązania podporządkowane, które za zgodą Komisji Nadzoru Finansowego zostały zaliczone do funduszy uzupełniających Banku.

Fundusz udziałowy tworzony jest z wpłaconych, przez członków banku, udziałów.

Fundusz zasobowy tworzony jest z odpisów z zysku po opodatkowaniu oraz kwot wpisowego.

Fundusz z aktualizacji wyceny obejmuje fundusz aktualizacji wyceny rzeczowych aktywów trwałych.

Zysk netto stanowi zysk wynikający z rachunku zysków i strat za okres, za który jest sporządzone sprawozdanie. Zysk netto uwzględnia podatek dochodowy zarówno w części bieżącej jak i odroczonej.

4.2. Wartość księgowa kapitałów

Kapitały Banku na dzień 31 grudnia 2011 r. składały się z następujących rodzajów funduszy:

- 1) Fundusz udziałowy w wysokości 250 tys. zł,
- 2) Fundusz zasobowy w wysokości 5.120 tys. zł,
- 3) fundusz z aktualizacji środków trwałych w wysokości 84 tys. zł,
- 4) pożyczki podporządkowane w wysokości 680 tys. zł

Łączna wartość kapitałów Banku na dzień 31.12.2011 r. wyniosła 6.124 tys. zł.

4.3. Struktura funduszy własnych

Bank zgodnie z art. 127 ustawy Prawo bankowe utrzymywał na koniec 2011 r. fundusze własne na poziomie 6.589 tys. zł, pozwalającym pokryć sumę wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka. W skład funduszy własnych wchodziły poniższe elementy:

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość (w tys. zł)	Struktura (w %)
I.	Fundusze własne podstawowe	5.370	81,50%
1.1.1	Fundusz udziałowy	250	3,79%
1.1.3	Fundusz zasobowy	5.120	77,71%
1.3	Pozycje pomniejszające fundusze podstawowe	-10	-0,15%
1.3.1	Wartości niematerialne i prawne wycenione według wartości bilansowej	-10	-0,15%
1.4	Pozycje powiększające fundusze podstawowe	465	7,06%
1.4.1	Wynik w trakcie zatwierdzania	465	7,06%
II.	Fundusze własne uzupełniające	764	11,59%
2.2	Fundusz z aktualizacji wyceny rzeczowych aktywów trwałych	84	1,27%
2.3	Pożyczki podporządkowane	680	10,32%
III.	Fundusze własne	6.589	100,0%

5. Adekwatność kapitałowa.

W procesie wyznaczania wymogów kapitałowych w Banku uczestniczą następujące organy i komórki organizacyjne:

1. Rada Nadzorcza: zatwierdza cele strategiczne w zakresie ryzyka kapitałowego i planowania kapitałowego oraz pozostałych rodzajów ryzyka, dokonuje okresowej oceny realizacji przez Zarząd założeń Strategii i polityk zarządzania ryzykiem w odniesieniu do zasad zarządzania ryzykiem kapitałowym w Banku. W tym celu Zarząd Banku okresowo – nie rzadziej niż raz w roku - przedkłada Radzie Nadzorczej syntetyczną informację na temat zasad wyznaczania wymogów kapitałowych oraz informuje o wysokości

współczynnika wypłacalności w cyklach i w zakresie określonych w Instrukcji sporządzania informacji zarządczej. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad utrzymaniem wymogu kapitałowego dostosowanego do akceptowanego poziomu ryzyka i dokonuje oceny przeglądu procesu szacowania kapitału wewnętrznego Banku.

2. Zarząd Banku odpowiada za opracowanie, wdrożenie i funkcjonowanie zasad wyznaczania wymogów kapitałowych, dba o zgodność tych zasad z regulacjami zewnętrznymi. Zarząd Banku dokonuje przeglądu i oceny poprawności i utrzymania wymogów kapitałowych na odpowiednim poziomie nie rzadziej niż raz w roku.
3. Zespół sprawozdawczości ma za zadanie zaliczanie ekspozycji kredytowych do odpowiednich klas i przyporządkowanie im odpowiednich wag ryzyka, obliczanie minimalnych wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka Filaru I NUK oraz sporządzanie informacji zarządczej w zakresie wysokości współczynnika wypłacalności, której cykl i zakres określony jest w Instrukcji sporządzania informacji zarządczej.
4. Zespół zarządzania ryzykami i analiz wyznacza wewnętrzne wymogi kapitałowe na ryzyka filaru NUK oraz sporządza kompleksową informację na temat adekwatności kapitałowej banku dla Zarządu i dla rady Nadzorczej, zgodnie z Instrukcją sporządzania informacji zarządczej. Zespół ma obowiązek dokonywania w cyklach rocznych przeglądów procesu szacowania wymogów wewnętrznych i prezentowanie wyników tego przeglądu Zarządowi i Radzie Nadzorczej Banku.
5. Komitet Zarządzania Ryzykami opiniuje informacje na temat adekwatności kapitałowej banku oraz wyniki przeglądów procesu szacowania wymogów wewnętrznych.
6. Stanowisko audytu wewnętrznego ma za zadanie kontrolę i ocenę poprawności wyznaczania wymogów kapitałowych z obowiązującymi w tym zakresie regulacjami wewnętrznymi i zewnętrznymi. Bank może zlecać zadania audytu wewnętrznego merytorycznej komórce Banku Zrzeszającego na podstawie odrębnie zawartej umowy.

W ramach Filaru I Nowej Umowy Kapitałowej Bank ocenia czy regulacyjny wymóg kapitałowy w pełni pokrywa ryzyka zidentyfikowane w procesie oceny adekwatności kapitałowej, dokonany według zasad dla Filaru I w odniesieniu do:

- 1) ryzyka kredytowego – z zastosowaniem metody standardowej do wyliczania minimalnych wymogów kapitałowych,
- 2) ryzyka rynkowego – związanego ze skalą działalności dewizowej,
- 3) ryzyka operacyjnego – z zastosowaniem metody wskaźnika bazowego do wyliczania minimalnych wymogów kapitałowych.

Bank nie prowadzi działalności handlowej, w związku z tym wyznacza wymogi kapitałowe wyłącznie dla portfela bankowego.

W ramach Filaru II Bank dokonuje oceny wszystkich rodzajów ryzyka bankowego uznanych za istotne oraz weryfikuje poziom wymogu kapitałowego wynikający z Filaru I.

Ryzyko istotne – ryzyka wymienione w uchwale nr 383/2008 (258/2011) KNF, które występują w działalności Banku. Istotność ryzyk, ich występowanie i wpływ na wynik finansowy bada się w ramach zarządczego przeglądu procesu szacowania wymogów wewnętrznych. Na podstawie corocznego ww. przeglądu za ryzyka istotne, tj. wymienione w uchwale 258/2011 KNF, które występują w Banku uznaje się: kredytowe (w tym rezydualne i koncentracji), rynkowe-ze względu na skalę działalności handlowej rozumiane jako walutowe, operacyjne (w tym braku zgodności), stopy procentowej w księdze bankowej, płynności, kapitałowe, utraty reputacji, wyniku finansowego, transferowe, wystąpienia warunków skrajnych w zakresie adekwatności kapitałowej.

Stosowane w Banku kryteria istotności ryzyk:

- a. Ilościowe – stosowane w stosunku do ryzyka kredytowego oraz ryzyka operacyjnego, liczone jako udział wymogów kapitałowych, obliczonych w Filarze I NUK z tytułu ww. ryzyk w funduszach własnych. Jako istotne określa się ryzyko, na które Bank tworzy minimalne wymogi kapitałowe na poziomie wyższym niż 2% funduszy własnych Banku.
- b. Jakościowe – w przypadku pozostałych ryzyk, które nie powodują wymiernych strat dla banku, nie wymagają tworzenia wymogów kapitałowych Bank przyjmuje kryterium jakościowe, tj. uznaje ww. ryzyka za istotne na podstawie przyjętej strategii, skali i złożoności działalności.

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego został ustalony na podstawie metody standardowej. Ekspozycje kredytowe zostały zakwalifikowane do następujących klas ryzyka:

Opis ekspozycji	Nominał	Waga ryzyka
Ekspozycje wobec rządów i banków centralnych	347.812	0%
Ekspozycje wobec jednostek samorządu terytorialnego	4.720.449	20%
Ekspozycje wobec organów administracji i podmiotów nieprowadzących działalności gospodarczej	165.692 3.283.345	50% 100%
Należności wobec instytucji (banki)	868.000 29.016.404 1.475.568 439.791	0% 20% 50% 100%
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	12.310.543	100%
Ekspozycje detaliczne	36.841.549	75%
Ekspozycje przeterminowane	1.873.254 754	100% 150%
Ekspozycje pozostałe	2.840.934 4.276.547	0% 100%

Wymogi kapitałowe Banku na poszczególne rodzaje ryzyka według stanu na dzień 31.12.2011 przedstawiają się następująco:

wyszczególnienie	Wartość
Ryzyko kredytowe	4.407.027 zł
Ryzyko rynkowe	0
Ryzyko operacyjne	804.157 zł
Całkowity wymóg kapitałowy	5.211.184 zł
Fundusze własne	6.589.207 zł
Współczynnik wypłacalności	10,12

6. Polityka zmiennych składników wynagrodzeń.

Uchwałą nr 259/2011 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 04 października 2011 roku, zmieniającą Uchwałę nr 385/2008 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 17 grudnia 2008 roku w sprawie szczegółowych zasad i sposobu ogłaszania przez banki informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących adekwatności kapitałowej oraz zakresu informacji podlegających ogłaszaniu na banki nałożono obowiązek podawania do publicznej wiadomości informacji dotyczących polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze.

Jednak zgodnie z interpretacją Komisji Nadzoru Finansowego, zawartą w piśmie o numerze DOR/WR2/0735/10/2/MO/11 z dnia 23 grudnia 2011r., obowiązek ten wejdzie w życie począwszy od informacji ujawnianych według stanu na 31.12.2012r.

W związku z powyższym niniejszy dokument nie zawiera wyżej wymienionych informacji.

Zarząd Łużyckiego Banku Spółdzielczego w Lubaniu